

tolicizam, a ne protestantizam dandas njeguje i brani idealnu kulturu duha. Samo još rimska Crkva osjeća u sebi živu snagu ideje oduhovljenja života, kako se u njoj ostvarilo . . . Tako je katolicizam eto ostao jedina sila oduhovljenja života, pa danas teku samo još iz ovoga vrela rijeke žive vode, koje čuvaju proces oduhovljivanja od potpune smrti. Protestantizam zapada u teologiji u pusti historicizam, katolicizam pak brani živu snagu duha, koja u Crkvi djeluje; protestantizam već ne može da ustavlja utilitarističke i eudaimonističke pohotljivosti masâ, katolicizam vrši neslomivu duhovnu vlast nad svim pučkim masama. Stoga je opet postao odlučna i vladajuća sila u svim odlukama u životu našeg naroda.“

M. V.

UMIJEĆE MOLITVE.

(Ars orandi.)

Napisao Msgr. de MATHIES.

Prevodi BOGOLJUB STRIŽIĆ.

Sveti biskup i crkveni učitelj Alfonzo M. de Liguori rekao je značajnu riječ: „Držim, da nijesam nikad napisao korisnije knjige od ~~one~~ o molitvi.“

Isto ^{bi} smio reći Msgr. de Mathies o najnovijem djelu „Ars orandi“, gdje se jezikom našega vijeka, a prema potrebama našega doba podaje od najboljega ono, što može da i modernoga čovjeka duboko uvjeri, kako je kršćanska molitva uzvišena, razumna i nužna.

Svesrdno preporučujemo izvrsnu knjižicu dušobrižnicima, da je što više rašire među katoličkim svjetovnjacima kako i ~~savreduje~~.

U Churu dne 19. prosinca 1911.

† Juraj Schmid v. Grüneck,
biskup churski.

Zasluzuje

V. do. knjiga

H knjig

12

Religija
9

Tko sam ja, dragi kršćanine, da se usuđujem učiti te umijeće ~~molitve~~! Znaj, da ja sâm imam još mnogo učiti, a možda i svel. Ipak se ne žacam da ti priopćim, što sam o tom umijeću čitao ili od drugih saznao ili kod prijatelja Božjih opažao. Ako svemu tome pridode milost Duha Svetoga, može da bude od velike koristi tebi i meni. I ovo da još rekнем: Spomeni se, koji budeš to čitao i razmišljao, u svom pobožnom srcu pisca, koji mnogo potrebuje.

U Ragazu na svetkovinu Sedam žalosti Bl. Dj. Marije 1911.

Što je religija?

I.

Imaš li religiju? da li si uistinu religiozan? Treba da se sâm ispitaš, te uzmogneš odgovoriti. „Religija je“ — veli sv. Toma Akvinac — „čudoredna krepost, koja nas čini podobnima iskazivati Bogu poštovanje, koje ga ide kao najvećega gospodara“ (Quaest. disp. de virt. card. a. 1.) V. Daj promisli, da li s Bogom zaista postupaš — ne samo u riječima već nada sve u svojim djelima — kao s najvećim gospodarom. Svoju ćeš religiju očitovati unutrašnjim i spoljašnjim činima poštovanja Boga.

9

Razmisli najprije spoljašne čine poštovanja Boga. Na taj način služiš Bogu, ako mu prikazuješ svoje tijelo, ako mu se spolja klanjaš ili ako žrtvuješ, obećaješ, zavjetuješ se, ili ako se dobro služiš njegovim svetim sakramentima ili ako pobožno zazivaš njegovo sveto ime ili ako širiš njegov sveti zakon i njegovo sveto Evandjelje ili napokon ako svako dobro djelo činiš na slavu Božju i na spasenje bližnjega, a napose time, da se kloniš grijeha i vjerno vršiš zapovijesti, koliko to stoji do tvoje slobodne volje. Ispitaj se dakle svaki dan i moći ćeš svaki dan reći, da li Boga uistinu štuješ kao najvećega gospodara.

Unutrašnje štovanje Boga molitvom.

II.

Od svakoga spoljašnjega štovanja Boga važnije je unutrašnje. Jest, prvo dobiva svoju pravu vrijednost od drugoga. Što se danas mnogi rugaju vjeri i što je preziru, od velike česti krivo je i to, što je mnogi od više spoljašnje ili posve spoljašnje vrše. Jedno od glavnih sredstava, da se dode do unutrašnje religije, jest molitva. Stoga je pisano: „Trebava svagda moliti i ne dati da dotuži“ (Luk. 18, 1.), i „Molite bez prestanka“ (I. Sol. 5, 17.).

Da li se može? Je li moja duša svagda i na svakom mjestu podobna moliti? Nema li važnijega i korisnijeg posla od molitve? Zar ne traži svijet, stalež, zanimanje čestoput takovih dužnosti, da se ne može moliti? Zar nije raditi, trgovati, djelovati među ljudima mnogo korisnije nego uvijek i vazda moliti? Može li čovjek molitve biti ujedno i moderan? Može li molitva uopće utjecati na tijek događaja? Nije li prijevara samoga sebe? Nefilozofska djetinjarija? Svakako beskorisno traćenje vremena?

Na svako pomenuto pitanje moći ćeš odgovoriti, budeš li nastojao umijeće moljenja pravo razumjeti i revno naučiti. U drugu ruku pričinjat će ti se molitva nerazumljiva, teška i zališna, ako o molitvi sudiš, a da je ne upoznaješ i ne vršiš. Što o kojoj umjetnosti sude oni, koji se njome ne bave ili je ne poznaju zbog predrasuda ili neznanja, ne može vrijediti za onoga, koji razumije stvar. I u svjetskim stvarima hoćemo da nas pouče oni, koji znaju, koji su upućeni, stručnjaci, oni, koji poznavaju teoriju stvari i svoje znanje u život privode.

Tako treba da postupamo i kod umijeća moljenja. Treba da mirno i trijezno razmislimo o bistvu i vrstama molitve, o njezinom vršenju i o prigovorima protiv molitve. Ali hoćemo već sada pred Bogom odlučiti, da ćemo razmišljanjem stečene spoznaje up-

rije.

Vto
 III

IV

XII

težebiti s obzirom na nas i na druge. Drugim riječima hoćemo da odmah s molitvom započnemo i da u srcu svom Bogu reknemo: „Gospode, uči nas moliti.“ Tako su apostoli nekad molili Isusa. A Gospod je smjesta uslišio njihovu prošnju. „Da pristupimo dakle slobodno k prijestolu blagodatí“ (Žid. 4, 16).

NEK SE BISTRÍ!

Nove dogme.

Neku je večer zapodio liječnik F. u našem društvu razgovor o vjeri pa je među ostalim rekao i ovo: Crkva stvara dogme po volji i tih se drži tako uporno, da je pravo isporučuju s petrefaktom. — Molim uredništvo Života, da mi na to odgovori.

*

Da objasnimo najprije pojam dogme. Grčku riječ dogma (dokeo) tumači poznati leksikograf Stephanus (Henri Estienne, †1598) u svojem rječniku Thesaurus linguae Graecae: „quod faciendum videtur“; označuje dakle kod Grkâ ono, što treba da se čini u povodu odluke nekog autoriteta. Na spoznajnom području označuje u nas sigurnu istinu, što je nauča autoritet, i to ne opirući se o što drugo (na pr. dokaze) nego o samu vjerodostojnost autoriteta. U tom se smislu dogma može upotrebljavati samo za istine, što ih je Bog objavio, a Crkva ih kao objavljene nauča. I kad ih Crkva nauča kao objavljenu istinu, ona mora samo dokazati svoje božansko poslanje i nepogrješivost, koja iz tog poslanja slijedi; drugih dokaza za istinitost dogme zapravo i ne treba; jer sâm Bog jamči svojim ugledom, da je istina ono, što je on objavio.

Dogme u biti svojoj zapravo ne počinju. One su činjenice, jedne vječne (na pr. presveto Trojstvo,